

VIENYBĖ

72 M. 44 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 7 D.

TEL. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

PREZIDENTAS DABAR RŪPINSIS TAUPUMU

Jis nematęs kliūčių bendradarbiavime su naujuoju Kongresu, kurio daugumą sudaro demokratai.

Prezidentas Eisenhoweris, komentuodamas praėjusius rinkimus, pareiškė nematęs kliūčių bendradarbiauti su naujuoju Kongresu, kurio daugumą sudarys demokratai.

Eisenhoweris pasakė, kad jis visada buvęs geruose santykiuose su Kongresu. Prezidentas įsitikinęs, kad ir demokratai ir respublikonai rūpinasi šalies gerove. Drauge jis pažymėjo, kad per likusius dvejus savo prezidentavimo metus jam ypač teks rūpintis taupumu. Jo nuomone, valstybės biudžetas turės būti sumažintas iki minimumo. Tačiau jis pabrėžė, kad užsienio kraštams paskola ir parama yra svarbios šalies saugumui, todėl reikės rimtai žiūrėti į bet kokius mažinimus šioje srityje.

Rašant šias eilutes, nors dar ne visur suskaičyti balsai, tačiau jau aišku, kad demokratų partija padidino savo narių skaičių Kongrese. Tokio stambaus laimėjimo demokratai nebuvo pasiekę nuo Franklin D. Roosevelto išrinkimo prezidentu prieš 28 metus.

Dabar turimi duomenys rodo, kad demokratai Senate turės 61 ar 62 vietas, o respublikonai 33 ar 34. Dabartiniame senate demokratai turėjo 49 vietas, o respublikonai 47.

Atstovų Rūmuose demokratai turėjo 265 vietas, o respublikonai 200. Naujuose Atstovų Rūmuose demokratai turės 284 o respublikonai 151.

Taigi, prezidentui Eisenhoweriui teks bendradarbiauti su Kongresu, kuris sekančiais dvejais metais bus dar stipresnėje demokratų partijos kontrolėje.

Šalia didelių pralaimėjimų, respublikonai keliuose valstybėse pasiekė ir laimėjimą.

Didžiausioje gyventojų skaičiumi valstybėje New Yorko ligštolinis gubernatorius demokratas Harriman pralaimėjo. Nauju New Yorko gubernatoriumi išrinktas respublikonas Nelson A. Rockefeller. New Yorko valstybės gyventojai senatoriumi taip pat išrinko respublikoną Kenneth Keating, ligšiol buvusį Atstovų Rūmų narį.

Kalifornijoje, antroje gyventojų skaičiumi didžiausioje valstybėje, respublikonai neteko ir gubernatoriaus ir senatoriaus vietų. Ten valstybės gubernatoriaus vietos siekė senatorius William Knowland. Tačiau jam nepavyko. Kalifornijos gubernatoriumi išrinktas demokratas Clair Engle.

Kalifornijos ir New Yorko varžybos daugiausia buvo patraukę visų dėmesį, nes jose rungėsi plačiai žinomos asmenybės.

Bet ne visose valstybėse gyventojai pasirinko visus vienos partijos kandidatus.

Štai Maryland valstybėje senatoriumi perrinktas respublikonas Glen Beall, o gubernatoriumi demokratas Millard Tawes. Pensilvanijoje senatoriumi išrinktas respublikonas Hugh Scott o gubernatoriumi demokratas Dave Lawrence.

Tuo tarpu Connecticut valstybėje ir gubernatoriumi ir kongreso nariais išrinkti vien demokratai. Vermonto valstybėje gubernatoriumi išrinktas

respublikonas, o kongresmanu - demokratas. Vermonto valstybės Kongrese teturi vieną atstovą. Tai pirmas kartas tos valstybės istorijoje, kad jos kongresmanu išrinktas demokratas.

Rinkimų duomenims paaiškėjus, viceprezidentas Nixon pareiškė, kad demokratai buvo verti pergalės, nes jie daugiau dirbę rinkiminėje kampanijoje, negu respublikonai. Drauge Nixon kreipėsi į respublikonus, kviesdamas pasekti demokratų veiklos pavyzdžiu ir jau dabar

VIRŠUJE: Lietuviai sveikina naujai išrinktąjį New Yorko Gubernatorių Nelson A. Rockefellerį. Iš kairės į dešinę: Vyt. Abraitis, V. Tysliavienė, P. Jurgeliūtė-Beverage, Nelson A. Rockefeller ir kiti.

Republikonų Kom. nuotrauka (Kas Heppner)

pradėti ruošti prezidento rinkimams 1960 m.

Adlai Stevensonso nuomone, kraštas patikėjo demokratams sukurti išmintingą ir kūrybingą vadovavimą šiuo pavojingu metu. Drauge Stevenson pabrėžė, kad rinkiminės kampanijos įkarštis greit išnyks ir kad visus amerikiečius jungs teisingumo, laisvės, taikos dvasia ir savo krašto meilė.

IŠKILMINGAS POPIEŽIAUS VAINIKAVIMAS VATIKANE

Praėjusį antradienį Vatikane, šv. Petro bazilikoje, su dideliu iškilmingumu, kurios užtruko penketą valandų, buvo vainikuotas popiežius Jonas XXIII, dalyvaujant įvairių pasaulio kraštų atstovams, kardinolams, vyskupams ir 30,000 tikinčiųjų. Gi ketvirtis milijonas žmonių, negalėjusių patekti

į baziliką, iškilmes stebėjo iš aikštės.

Iškilmėse su kitų kraštų diplomatais dalyvavo ir Lietuvos atstovybės prie šv. Sosto nariai.

Popiežiaus vainikavimo apeigos buvo perduotos per televiziją visuose Europos kraštuose. Plačiau apie naująjį popiežių 9 psl.

Nuotrauka iš pirmojo simfoninio koncerto Carnegie Hall, New Yorke, 1952 m., kuriame buvo išpildyti lietuvių kompozitorių veikalai, Jeronimui Kačinskui diriguojant. Iš kairės: Amerikos Balso atstovas P. Lašanauskas, dir. Jeronimas Kačinskas ir komp. Vladas Jakubėnas. Š. m. lapkričio 16 d. įvyksta pirmas lietuvių simfoninis koncertas garsiojoje Symphony Hall, Boston, Mass. Koncertą diriguos Jeronimas Kačinskas ir be kitų veikalų, bus pastatyta vienas iš naujesniųjų komp. Vlodo Jakubėno kūrinių. Programoje dalyvauja Bostono Universiteto Orkestras.

ŠIS BEI TAS APIE SIMFONINĘ MUZIKĄ

Pats žodis simphonía yra graikų-lotynų kilmės. Tas žodis reiškia konsonansą - harmoniją. Tai yra garsų derinys, priimtinas žmogaus ausiai. Simfonija, kaip savistovi muzikos forma, išsivystė iš italiskų operų. Anų laikų operos turėdavo orkestrines žangas, vadinamas simfonijomis. Jos būdavo trijų dalių: greita - lėta - greita. Apie 18 šimt. vidurį simfonijos pradėjo atskirti nuo operos ir tapo savistoviais muzikos veikalais, išpildomais koncertų salėse. Pirmasis, kuris daugiausia prisidėjo prie simfonijos apipavidalinimo - išsvystymo buvo J. Haydn. (1732 - 1809). Jo simfonijų forma: greita - lėta - menuetas - rondo (greita). L. v. Beethoven (1770 - 1827) simfoniją padarė kolosaliniu muzikos veikalu su stiprių jausminių turiniu. Sim-

J. GAIDELIS

fonijos forma kaip ir sonatos: 1) greitas sonatinis allegro (dvi temos, jų išvystymas ir pakartojimas pirmos dalies. 2) Lėta dalis. 3) menuetas ar scherzo ir 4) greita, dažniausiai rondo formoj. Po Beethoveno simfoninėje srityje vyko tam tikras atoslūgis, bet atėjus Brahmsui, Mahlerui, Sibelijui ir kai kuriems rusų kompozitoriams, simfonijos reikšmė pradėjo kilti. Bet ir vėl tokie stiprūs modernistai kaip Ravel, Stravinsky į simfoniją kreivai žiūrėjo. Tačiau, atrodo, kad simfonijų forma, kaip tokia, dar ilgai gyvens, nes daugelis pačių jausniausių ir žymiausių šių laikų kompozitorių rašo simfonijas, nors ir su tam tikromis modifikacijomis.

Prie simf. muzikos priklauso ir kiti muzikos veikalai, parašyti ne sonatos formoj, bet skirti simf. orkestrui, kaip tai: (Nukelta į 10 psl.)

Priešrinkiminiam tautybių atstovų priėmimui, kuri buvo surengęs Respublikonų partijos Clevelando skyrius, dalyvavo ir Ohio Gubernatorius C. William O'Neil. Priėmimo metu Gubernatorius C. William O'Neil (kairėje) sveikinas su žurnalistu Jonu Antanaičiu, Vienybės atstovu Clevelande.

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Lincoln Ave.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, III-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbiai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, III-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

L Aidotuvijų Direktorai

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Lietuviška duona

Lietuviškas sūris

Lietuviškos dešros

ir skilandžiai

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų,

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

Pasaulio Įvykiai

* Grupė Italijos rašytojų pasirašė pareiškimą, gindami Nobelio premijos laureatą sovietų rašytoją Pasternaką. Jie pažymi, kad Pasternako meninių laimėjimų negali užtemdyti joks politinis režimas. Jie taip pat ragino laisvojo pasaulio žmones nutraukti ryšius su tais, kurie persekioja Pasternaką.

* Nacionalistinė Kinija paneigė komunistų kaltinimus, kad Amerika davė nuodingų dujų sviedinius su kuriais Quemoy gynėjai apšaudė komunistų įsitvirtinimus kontinente. Šiuos gandus komunistai leidžia tam, kad patys galėtų pavartoti nuodingas dujas prieš Quemoy salos gynėjus.

* Popiežius Jonas XXIII, priimdamas oficialius atstovus, dalyvavusius vainikavimo iškilmėse, pareiškė, kad jis sieks teisingos bei broliškos taikos ir tikros laisvės visoms tautoms.

* UNESCO susirinko sesijai naujuose stiklo rūmuose Paryžiuje, kurie buvo šią savaitę atidaryti.

* Jungtinių Tautų visumos susirinkimas nutarė padidinti nusiginklavimo komisiją iki 81 nario.

* Anglai ruošiasi masiniai importuoti iš Rusijos kaukazišką vyną. Prancūzijos vynu gamintojai sako, tegu anglai paragauja rusiško vynu, tada geriau įvertins prancūzišką.

* Tunisas pakeitė iki šiam laikui buvusį piniginių vienetą francų dinaru.

* Budapesto teismas nuteisė šaltkalvį Istvan Greezi 18 mėnesių kalėjimo, kad jis be jokio diplomo šešerius metus dirbo įvairiose ligoninėse kaip chirurgas. Jam davė tokia mažą bausmę tik dėl to, kad visi operuoti tiegi gerai jaučiasi.

* Šią savaitę į Egiptą atvyksta sovietų ekspertai, kurie vadovaus Assouan užtvankos statybos darbams.

* Per 4 paskutiniuosius metus iš vakarų Vokietijos į komunistinę Vokietiją persikėlė 340,616 asmenų, tuo tarpu per tą patį laikotarpį iš komunistinės Vokietijos į vakarus atbėgo 1,138,253 asmenys.

* Vokiečių mokslininkas Eugene Saenger, raketų specialistas, sakosi išradęs mirties spindulius, panaudojant liobanos sprogina.

* Rockefellerio ir Harrimano rinkiminei kampanijai New Yorke buvo išleista 95,000 dolerių.

* Sovietai ruošiasi per Sibirą nutiesti 5,000 mylių ilgumo aliejui pumpuoti vamzdžius.

* Jugoslavijoje Osipaonica miestely dviviečiu dviračiu važinėja paraližuotasis ir akklasis. Paraližuotasis valdo dviratį, gi akklasis, sėdėdamas užpakaly, mina pedalais.

* Atominės valstybės Amerika ir Sovietų Sąjunga trokšta sustabdyti atominį ginklavimąsi, nes kiekviena jų turi tiek bombų, kad užtektų sunaikinti kitą. Amerika turi 9,000 atominų bombų, gi Sovietų Sąjunga 3,000. Abiejų priešininkų svarbiausias šiandien rūpestis ne naujų bombų gavyba ir jų krovimas sandėliui, bet atradimas greitesnių ir toliau skrendančių raketų, kurios galėtų nuvesti tas bombas į priešų teritoriją.

**Nepamirškite
atnaujinti
prenumeratos**

Praėjusį pirmadienį New Yorke buvo atidaryta Tarptautinė Meno ir Pramonės paroda, kur lietuviškos moterys turi įrengusias du paviljonus. Nuotraukoje Pelagija Leveckienė su mažaisiais lietuviukais, dalyvavusiais parodos atidarymo iškilmėse, tarp kurių yra Averkaitė, Leveckaitė, Kregždaitė, Kidolytė, Kidolis, Zukauskas ir kt.

MINTYS APIE TĖVYNĖS MEILĘ

JONAS MIŠKINIS

Tėvynė yra tautos tėviskė. Tuo būdu žmogų su tėvyne saisto tie patys pagrindai, kaip ir su tėviške. Todėl tautinis žmogaus brendimas nėra kažin koks atsitiktinis dalykas. Tai yra veiksnys tų aplinkybių, kuri sudaro tautą. Taigi žmogus, kaip tautietis, gimsta iš tautos. Nuosekliai tauta savo narius ne tik gimdo, bet kartu sudaro ir būtinas jiems būti ir veikti. Tad žmogus pilnutine prasme, konkretus ir kūrybingas žmogus gali gyvuoti tik tautoje. Tauta yra pirmą kartą šaltinis, iš kurio žmogus semia savo darbams gyvybės ir lyčių. Pasak Fichtes, "gimtoji šalis yra tasai mums supas amžinasis dangus, lydis apvaisinantį lietu, kuris sujungia dangų ir žemę ir slaptas dangaus dovanas išskleidžia žemės iščiūje." Todėl supranta, kad patys didieji žmonijos genijai buvo sykiu ir patys tobulieji savo tautos reiškejai. Homeras ir Platonas graikuose, Vergilijus ir Ciceronas romėnuose, Dantė ir Mykolas Angelas italuose, Šekspyras angluose, Hegelis ir Beethovenas vokiečiuose, Dostojevskis ir Solovjovas rusuose. Jų veikaluose ryškūs tautiniai pradai tobulai suderinti su visuotinėmis idėjomis.

W. Saueris sako, kad tautos nariai kyla iš sveikų tautos jėgų. Tik čia jie yra gyvi, tik čia jie išsiskvoja, kaip medis savo krašto žemėje. Jis miršta, jei yra perkellamas į svetimos šalies žemę. "Šiuo tuo mes tampame tik tėvynėje ir per tėvynę", — yra pasakęs Fr. Brunetiere.

Iš pamėnusių pavyzdžių aiškėja žmogaus prisirišimas ir meilė savai tautai, savai tėvynei. Taip pat aišku, tėvynė bei tauta yra mylima ne dėl to,

kad ji yra didelė, graži, turtinga, kultūringa ar turi garsią praeitį. Kartais suvargusi ir sunykusi tauta gali būti net labiau mylima, nei turtinga, išsiplėtusi. Neveltui Goethe mēgdavo dažnai sakyti, kad juo prastesnis kraštas, tuo didesni patriotai. Tiesa, su patrijotizmu yra glaudžiai susijęs gerėjimasis ir didžiavimasis ir gimdo meilę. Tik tėvynės bei tautos meilė gimdo gerėjimąsi ir didžiavimąsi. Pateisinti patrijotizmą vien interesu yra tikriausia priemonė jį nužudyti, nes žlugus šitam interesui, pavz., turtingumui, gausingumui, kultūringumui, nuosekliai turėtų žlugti ir patrijotizmas, sako Guy Grandas. Tėvynę bei tautą mylime dėl to, kad ji yra sava.

Be to, kitu atveju tėvynės meilė yra ne tik džiaugsmas,

ramus gerėjimasis jos buvimu, bet ir pastangos jį tobulinti ir pasiryšimas pačiam tobulėti, kad žmogus būtų vertas to, ką myli. Kur yra tikra meilė, ten nestinga garbingų žygių ir nenuilstamo veikimo. Patriotizmas, kaip meilė, nėra tik jausmas, bet stiprus kūrybos akstinas. Kam to trūksta, kam tėvynės meilė yra tik pragyvenimas, to patrijotizmas nėra nei tikras, nei gilus, nei pastovus. Senovėje žydų tauta ant Babilono upės kranto (išstūmimo) prisiekė geriau išsižadėti savo gyvybės, nei užmiršti Jeruzalę. Oratorius Hyperidas nusi-kando liežuvį, kad Antiprato kankinamas neišduotų savo tėvynės.

Tačiau eiti tėvynės meilės keliu reikia ne tik pasiaukojimo, bet ir darbo, pasiryžimo, nugalėti visas kliūtis, ir didelio vieningumo.

Lapkričio 3 - 9 d. d., New Yorke, Regiment Armory patalpose, Park Avenue ir 34 g. kampas įvyks

TARPTAUTINĖ MENO IR PRAMONĖS PARODA

kurioje dalyvauja virš 30 tautybių moterų organizacijų. Jų tarpe ir lietuviškos dviejose paviljonuose išstatys mūsų liaudies meno ir dailės kūrinius.

Paskutinę parodos dieną lapkričio 9, 2 - 3 val. p. p., sekmdienį bus lietuvių programa, kurią atliks Operetės choras, diriguojamas J. Cibo ir J. Matulaitienės šokių grupė.

Programai vadovaus M. Jokubaitienė. Kviečiami visi gausiai atsilankyti, bilietus iš anksto įsigyjant pas J. Ginkų, Jokubaičius, Liet. Atletų klube ir pas visas Liet. Moterų Atstovybės nares.

LIET. MOTERŲ ATSTOVYBĖS KLUBO VALDYBA

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelauk!

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

Rinkimams praėjus

Rinkimai, kaip ir viskas šioje ašarų pakalnėje (turint mityje stipriai nukentėjusius respublikonus) ateina ir nu-eina. Kaip ten bebūtų, šie rinkimų rezultatai rodo, kad Eisenhowerio laikmetis baigiasi, ir vargiai, ar juos galima lyginti anam Trumano atvejui, kada respublikonai laimėjo ir paskiau vėl pralainėjo kongreso kontrole.

Dabar kyla klausimas, kokios pagrindinės priežastys, kad šiuose rinkimuose demokratai buvo pasiūsti į kongresą net dviejų prieš vieną proporcijoje -- ir tai vis respublikonų nenaudai?

Patį vyriausioji priežastis, tai nedarbas, kuris jau antri metai jaučiamas visoje šalyje. Be to, per didelis valdžios išlaidumas, apie kurį garsiai prabilo, deja, po rinkimų, pats prezidentas Eisenhoweris. Ne kas kita, kaip tik tas pats išlaidumas neleido Eisenhowerio administracijai subalansuoti biudžeto abiejų šių terminų ribose.

Balsuotojai labai gerai atsitema, ką Eisenhoweris žadėjo prieš pirmuosius rinkimus: pirmausia turi būti sunažinti mokesčiai... Pirmas terminas praėjo, bekalbant apie biudžeto subalansavimą. Dabar štai antrasis Eisenhowerio terminas jau įpusėjęs, bet biudžetas tebebalansuojamas...

Ar nuostabu, kad šiuose rinkimuose, išskyrus Rockefellerį ir dar vieną kitą pragledrų, politinė respublikonų partijos padangė buvo taip apsiniaukusi?

Kiek tai liečia Nelsono A. Rockefellerio išrinkimą New Yorko gubernatorium, tai iš tikrųjų reikia pripažinti, kad politinėje Amerikos padangėje užtekėjo nauja žvaigždė. Bet ar šis jo triumfas prieš Harri-maną laikytinas respublikonų partijos įtakos nuopelnu? Abejotina. Rockefelleris laimėjo rinkimus greičiau savo asmenybės dėka.

Kaip ten bebūtų, šių rinkimų duomenys daugeliu atvejų primena 1932 metus, Rooseveltto epochos pradžią, ir respublikonai turi pagrindo rimtam rūpesčiui.

KAIRĖJE: JAV senatorius Thomas H. Kuchel (dešinėje) laiko 'plaque', kurią jam įteikė Kalifornijos lietuviai respublikonai iškilmingos vakarienės metu, suruoštos jo garbei spalio 25-d. Statler Hilton viešbutyje, Los Anželes, Cal. Iš kairės į dešinę: Kalifornijos lietuvių respublikonų abiėjų vienetų pirm. Leonardas Valiukas, senatoriaus žmona Betty Kuchel ir senatorius Thomas H. Kuchel.

LIETUVIŠKI REIKALIUKAI

**Brazilija dovanoja Lietuvai žemės, bet ją reikia apstatyti.
- Grigaitis marksizmo tyrumo sargyboje, bet nuslepia ALT rezoliucijas.**

Brazilija stotasi naują sositinę. Į ją 1960 metais iš Rio de Janeiro bus perkeltos visos centrinės valdinės įstaigos ir pasiuntinybės. Ir Lietuvai labai gražioje vietoje duota 2,5 hektarai žemės, tačiau su sąlyga, kad tame žemės sklype iki 1960 metų būtų pastatyti pasiuntinybės rūmai. Ar Lietuvai reikia tą dovaną priimti, esama dviejų nuomonių. Vieni aiškina, kad pasiuntinybės pastatymas pareikalautų daugiau lėšų negu galima gauti, kiti teigia, kad atsisakymas nuo tos dovanos būtų lygus Lietuvos išdavimui. Stalybos šalininkai aiškina, ar negalima būtų JAV lietuvių tarpe tam reikalui surinkti apie 50.000 dolerių.

Savo trigrašį prie marksisto Kairio ir liaudininkės BGN ginčo dėl Kudirkos "liaudinikiškumo" VIENYBĖS 42 n. baigiau laisvai verstu K. Markso posakiu, kuris, mano galva, ten pusėtinai tiko. Kaip ir tikėjau, žodis Marksas, kaip koks magnetas, pritraukė ir Naujienų boso dėmesį. Per tris skiltis pačioje iškilmingiausioje vietoje buvo svarstomas likiminis klausimas: ar Vytautas Meškauskas skaitė Markso Kapitalą, ar ne. Nors ten ir bandoma išvesti, kad savo žinias apie Markną aš semias iš "suterštų šaltinių", tačiau tokiu dėmesiu mano bendram išsilavinimui buvau maloniai nustebintas. Mano džiaugsmą drumsčia tik viena mintis: kaip galima, kad NAUJIENOS lygiai tiek pat dėmesio ir entuziazmo kaip Marksus neskiria lietuviškų reikalų

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ir reikaliukų nušvietimui!

Lietuvišką gyvenimą liečiančios žinios NAUJIENOSE ne tik nebūna pasemtos iš "tyrų šaltinių", bet dažnai perdirbamos pagal savo korpą. Toli neįleškant, galima nurodyti tokį pavyzdį.

Neseniai posėdžio buvo susirinkę ALT Chicago skyrių sudarančių organizacijų atstovai. Susirinkime buvo priimtos ir atitinkamos trys rezoliucijos, kuriose galima išskaityti ir labai švelnią ALT vykdomojo komiteto, kurio šūlai yra Grigaitis, Šimutis ir Valdyla, kritiką. Mat, vienoje rezoliucijoje pareikštas noras, kad ALT peržiūrėtų savo veiklą Bostono kongreso priimtų rezoliucijų prasme, o kitoje kreipiantis į spaudą ir turint galvoje specialiai NAUJIENAS prašoma vengti "užgaulingų išsireiškimų bei žodžių prieš atskiras patriotines organizacijas bei asmenis, dirbančias Lietuvos išlaisvinimo darbą,

vengti rūšiuoti lietuvius į "senuosius ir naujuosius"... NAUJIENOS tas rezoliucijas paminėjo pačioje nežymiausioje vietoje (2 psl.) vos keliolika eilučių, išleisdamos visas įdomiausias vietas, tuo klaidingai įtaigodamos savo skaitytojus, kad ALT Chicago skyrius buvo susirinkęs tik paploti visagalinčiam Vykdomajam Komitetui.

Kažin kokia būtų senojo Karolio Markso nuomonė tuo reikalu?

***

Išelvijoje atgimusi Lietuvos Saulių Sąjunga savo Saulių Zvaigždės ordinu apdovanojo 7 asmenis, o 21 asmeniui suteikė Saulių Zvaigždės medalius! Ordinu apdovanotųjų tarpe yra ir Lietuvos konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis, kuris, kaip Lietuvos Respublikos tęstinumo reprezentantas, atsidūrė nepatogioje padėtyje. Mat, tuo ordinu pagal jo statų apdovanoti gali Lietuvos Respublikos presiden-

tas. Ar jo funkcijas šiuo atveju gali atlikti keletas buvusių ar dabar įsirašiusių į tą sąjungą žmonių? Jei ne, tai kaip konsulas gali tokį "žymenį" priimti, nenusikaldamas Lietuvos įstatymams?

Man atrodo, kad jei jau būtinai reikalinga žaisti ordinais, tai žaiskime, kad iš to žaidimo būtų šiek tiek tokios naudos. Kodėl, pavyzdžiui, viešoj Saulių Zvaigždės atgavimimo neįsteigti visai naujos Tremties Zvaigždės? Tokio ordino medaliu galima būtų apdovanoti visus tuos tautiečius, kurie surinkti po 100 "tautinio pasiaukojimo taškų". Pavyzdžiui, susimokėjus laikraščio prenumeratą gaunama 10 nuėjų į lietuvišką parengimą laimimi 2 taškai ir t. t. Po keletą taškų galima būtų duoti ir įvairių manifestų, pvz. nuosmūčio, signatarams ir jų aktyviems priešams. Ar ne būtų linksniau ir naudingiau?

Iš Lietuvos pajieškomos trys seserys Kriukaitės. Žinoma vienos ištekėjusios pavardė: Eidikonienė Ona ir jos dukterė Elena Eidikonytė. Žinąčius apie jas prašoma pranešti Vienybės redakcijai.

Lietuviai Advokatai

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APplegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEwtown 9-6620

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

Skaitytojai,

negavę atskiro paraginimo apie jų prenumeratos išsibaigimą, prašomi žvilgtelti į savo adresą, pažymėtą viršuj Vienybės antraštės. Laiku prisiūsta prenumerata yra taip svarbu, kaip ir laiku gauta žinia.

(Pabaiga)

1919 m. spalio mėn. atidarydami universitetą Vilniuje,

1919 m. spalio mėn. atidarydami universitetą Vilniuje, iškilmes lenkai pakvietė ir ketė lietuvius: Lietuvių Mokslo Draugijos pirmininką dr. J. Basanavičių, Laikinojo Lietuvių Komiteto vicepirmininką kun. Tumą, Lietuvių Berniukų gimnazijos direktorių M. Biržišką ir dar vieną kitą. Komiteto pirmininkui M. Biržiškai išvaizavus Kaunan, Laikinasis Lietuvių Komitetas balsų dauguma, po ilgų diskucijų, nutarė leisti Lietuvių Mokslo Draugijai pasveikinti universitetą. Kviestasis dr. Basanavičius nenuėjo, moterų (Em. Vileišienės ir Br. (Biržiškienės) išmelstas "nesusitepti", bet jo vietoje raute ir įkurtuvėse dalyvavo Šlepetys ir kun. Tumas.

Vaižgantui pasrodzius universiteto salės tribūnoje, pasigirdo plojimai, kurie virto ovacijomis, kai jis paskaitė lietuviškai ir lenkiškai Lietuvių Mokslo Draugijos santūrų sveikinimą, kviečiantį tarnauti tik grynajam mokslui.

Kad ir buvo gavę Šlepetys ir Vaižgantas Basanavičiaus leidimą iškilme Lietuvių Mokslo Draugiją atstovauti, bet jų ten nuvykimas daugelio buvo smerkiamas lietuvių leidžiamose spaudoje ir pacioje visuomenėje, kuri ne be pagrindo iziūrėjo į universiteto steigimo vyriausią tikslą — stiprinti lietuvių lenkinimą. Tikrai tolesnė universiteto istorija parodė, kad lenkų universitetas Vilniuje ne tik nevengė politikos (bemaž kiekvienas lenkų profesorius savo kursą pradėdamas išrodzdavo grynai politinį įvadą ir t. t. Tokių profesorių išauklėta lenkų studentija, daugumoje, buvo nedraugiška lietuviams, pavyzdžiui 1938 metais atvirai demonstavo prieš Lietuvos nepriklausomybę ("maršna Kowno").

Baigiantis 1919 metams, Vaižgantas Komiteto neatsiklausęs uždarė "Nepriklausomą

Lietuvą" ir išvaizavo į Kauną aiškindamasis, kad "N. L." Vilniuje permažai teikusi tautai naudos, nes buvo aklinai atskirta nuo Nepriklausomos Lietuvos ir lietuvių tautos daugumos demarkacijos linija bei spaudžiama lenkų cenzūros. Vilniečiai pasiraukė, pasiraukė, bet ir suprato, jog Vaižgantui perankšta Vilniuje po lenkais ir laikinoje Nepriklausomos Lietuvos sostinėje jis gaus geresnių progų pasireikšti visur kur dalyvaudamas ir niekur netylėdamas.

Prof. M. Biržiška ne kartą atsilankęs į Vaižganto pamokslus Vytauto bažnytelėn Kaune raukėsi, kai Vaižgantas evangeliją skaitė kaz kaip skubiai, burbėti atburbėdamas panosėje, bemaž lyg kokį nereikalingą dalyką, ir tuoj po to išrodzdavo puikų pamokslą.

Vaižgantas lengvai ir reikiama nepatikinęs duodavo šliūbus ir ne kartą dėl to būdavo nesupratimų ir painiavų, bet jis teisindavosi: "Ar geriau būtų, jei jie be šliūbo gyvenėtų?"

Jis pagarsėjo ne tik operoje ir literatūroje jo randamomis "lakštingalomis" ir "deimanciuokais", bet ir bent kieno prašomas padėdavo užtardamas, gelbėdamas.

Lietuvos Universitetą 1922 metais steigiant, Vaižgantas norėjo ten dėstyti. Tuo reikalu jis kreipėsi į prof. M. Biržišką, bet išgirdo iš jo nemalonų atsakymą: "O ka mes ten du darysime?" Mat, šis tikrai abejojo, ar abejotino mokslinio svorio ligi tol spaudoje pasirodę Vaižganto rašiniai literatūrinės istorijos temomis leidžia laukti iš Vaižganto rimto literatūros istorijos dėstytojo. Juk ir pats prof. M. Biržiška tebesijautė persilpnai pasirengęs literatūros mokslo dėstyti, o cia Universitetui kaip tik reikėjo stiprių mokslinių pajėgų.

Prof. Krėvės-Mickevičiaus remiamas, Vaižgantas buvo pakviestas universitetan lektoriu. Iš atlyginimo už paskaitas vargiai bepragyvendamas, jis buvo pasiryžęs doktorizuotis savo padėčiai universitete įtvirtinti, bet dekanas prof. M. Biržiška tam pasipriešino, ne vien abejodamas dėl Vaižganto tinkamumo pasiekti nelėngvą daktarato titulą, kiek dėl teisės teikti daktaratus paties fakulteto, kuriame kaip tik daktarų trūko. Tačiau išsiversta ir be to, iš pradžių pakėlus Vaižgantą docento pareigas einančiu, paskui į etatinį docentą, ir išleidžiant iš savo tarpo — suteikus jam garbės daktaro titulą. Mat, savo specialybės moksle kad ir nedaug tepažengdamas, bet savo dėstomuose kursuose ir proginėse paskaitose bei visuose viešuose pranešimuose gyvai, literatiškai suteikdamas daugybę žinių apie mūsų rašytojus, Vaižgantas tuo atsverė ne tik savo mokslinio cenzo, bet ir savo pranešimų bei rašinių mokslinius trūkumus, o savo klausytojams ir skaitytojams vaižgantiskai atskleidė ypač draudžiamosios spaudos laikotarpį ir literatūrą, užgriebdamas ir naująją literatūrą. Savo paskaitas ir straipsnius paskui išleisdamas atskiriomis knygutėmis, kartodamas ir savo raštų tomuose, jis paskleidė ir platesnėje visuomenėje.

Taigi, Vaižgantas nebuvo mokslininkas, bet literatas. Nebuvo didelis politikas, bet visokeriopas visuomenininkas. Nebuvo didelis bažnytininkas, bet geras kunigas, o galėjo būti taip pat geras gydytojas, labai geras advokatas ar šiaip kuo naudingas savo tautai bet kurio darbo veikėjas. Buvo mielas, nuosirdus žmogus ir vienas pačių lietuviškiausių lietuvių. (Šios paskaitos A. Gustaičio užrašytą santrauką patikrino ir spaudoje paskelbti leido pats prof. Mykolas Biržiška).

Po paskaitos Los Angeles Daiktų Menų Klubo nariai dalinosi nuomonėmis, pastabomis. Kai kurios jų:

BRONYS RAILA: Vaižganto paskaitų Lietuvos Universitete

klausęs istisus keturis semestrus. Vaižgantas siekė titulų. Iš prof. M. Biržiškos paskaitos paaiškėjo kai kurie to siekimo užkulisiai. Literatūrinio mokslo pozicijų galima padaryti stiprių kritikų toms, bene, 18-kai brošiūrų, Vaižganto paruostų ir išleisčių. Bet Vaižganto buvimas universiteto katedroje darydavo labai teigiamos įtakos studentams, kurių būdavo spauste prisipaudoš auditorija. Įdomiausia būdavo Vaižganto paskaitos įzanga ir vienas — kitas drąsesnis Vaižganto pasisakymas tuo ar kitu aktuali klausimu. Vaižganto vedami seminarai praeidavo labai linksmai ir vargu ar universiteto vadovybei priimtina. Seminaro dalyviai (J. Aleksandravičius-Aistis, A. Miškinis, A. Venclova, Br. Raila ir kt.) sutardavo "nukirsti" jiems nepriimtina ar grafomanišką studentą. Pirmąja auka buvo buvęs Br. Railos lietuvių literatūros mokytojas gimnazijoje (per nesupratimą!), vėliau įstojęs universitetan. Seminaro dalyviai susitarę taip "nuėmė" pora studentų. "Visuomenės balsui" nesipriešindavo seminaro vedėjas Vaižgantas.

JUOZAS TININIS papasakojo, kad Vaižgantas dažnai elgdavosi kitaip nei jo konfra-

tra. Pav. jis pats matė, kaip kartą smarkiai lyjant, nuėmęs batus Laisvės alejoje Kaune protekine bėgo kan. Tumas-Vaižgantas. Arba: jis belaukdamas autobuso nevengdavo atsiremti į stulpą. Kartą J. Tininis norėjo gauti Vaižganto rekomendaciją, kad jos talka gautų darbą. Vaižgantas jam tuoj parašė, pasirašydamas garbės daktaro titulu, koks jam buvo suteiktas Vytauto Didžiojo Universitete. Tai gal vienintelis lietuvis, pasirašinęs garbės daktaro titulu. Deja, rekomendacija nepadėjo, nes jau buvo praėję laikai, kad Tumo-Vaižganto rekomendacijos parūpindavo darbus.

PROF. M. BIRŽIŠKA papildė, kad Vaižgantas su rekomendacijomis dažnai įkliūdavo, ypač su politinėmis, nes jas duodavo bet kam, rekomenduojamojo gerai nepažindamas. Prieš mirtį kan. Juozas Tumas-Vaižgantas buvo labai prisilęgtoje nuotaikoje ir artimesiems sakėsi jaučiąs, kad su Lietuva būsią blogai.

ATITAIŠYMAS

Praeitais savaitės Vienybėje paskelbtame rašinyje "Biržiška apie Vaižgantą" paklikta viena gana stambi klaida. Ten pažymėta, kad Vaižgantas pradėjęs rašyti "Pragiedrullius" Anglijoje. Tai negalimas dalykas, nes Vaižgantas Anglijoje nėra buvęs. Iš tikrųjų, Vaižgantas savo Pragiedrullius pradėjo rašyti Rusijoje.

MINĖS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

LINDEN, N. J. — Lietuvių Bendruomenės Valdyba nutarė suruošti lapkričio 23 d. 4 val. po piet, Lithuanian Liberty Hall (340 Mitchell Ave.) iškilmingą Kariuomenės Šventės minėjimą su tokia programa: 1) Atidarymo žodį tars Bendruomenės pirmininkas S. Vaičiūnas, 2) kun. P. Totoraitis sukalbės maldą už žuvusius Lietuvos karius ir partizanus, 3) Pritaikinta klaidi įvėnti kalbą pasakys Bendruomenės Tarybos pirmininkas pulk. Šlepetys, 4) Meninę programą atliks muziko J. Stankūno studijos mokiniai ir kiti, 5) Deklamuos šeštadieninės lituanistinės mokyklos mokiniai ir solo dainuoja populiarie dainininkė O. Zubavičienė. Akomponuoja J. Stankūnas. Įėjimas nemokamas.

Po minėjimo 6 val. toje pat salėj, BALF Lindeno skyrius, bendruomenei talkininkaujant, ruošia sokių vakarą su užkandžiais. Sokiams gros žinomas New Jersey jaunimo orkestras. Įėjimo auka vienas doleris.

Taip pat pranešama lietu-

vių tėvų žiniai, kad nuo spalio 11 d. veikia Lindeno šeštadieninė lituanistinė vaikams mokykla, vadovaujama energingojo vedėjo J. Prapuolenio.

Spalio 19 d. BALF Lindeno Skyrius visuotinam narių susirinkime išrinko į BALFo seimą, įvykstantį lapkričio 29 d. Newark, šiuos delegatus: J. Prapuolėnį, M. Klimą, V. Tursą, S. Samatą ir M. Varnecką. Be to, susirinkime nutarta ir jau pradėta rinkti aukos, kurios bus įteiktos seimo atidarymo dienoje.

Dar teko nugirsti, kad ALT Lindeno skyrius, vadovaujamas žinomo New Jersey lietuvių veikėjo J. Liudvinaičio, ruošiasi iškilmingam Vasario 16 minėjimui. V. T.

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, (vaizių progų - vestuvių krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų, Jums geromis sąlygomis padarys

VYTAUTAS MAZELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Tel. HY 7-4677

SIUNTINIAI SIUNČIAM I SOVIETŲ RUSIJĄ —

UKRAINA, LIETUVA, BALTGUDIJA, LATVIJA, ESTIJA IR KITAS RESPUBLIKAS. Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitū mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Licensed by USSR)

135 West 14th Street, New York 11, N. Y.

Tel. CHelsea 3-2583

MUSŲ SKYRIAI:

141 Second Avenue
New York City

332 Fillmore Ave.
Buffalo 6, N. Y.

308 W. Fourth St.
Boston 27, Mass.

132 Franklin Ave
Hartford, Conn.

Tel. GRamercy 5-7430

Tel. MOhawk 2674

Tel. ANdrew 8-5040

Tel. CHApel 6-4724

39 Raymond Plaza W.
Newark, N. J.

11339 Jos. Campau
Detroit 12, Mich.

632 W. Girard Ave.
Philadelphia 23, Pa.

900 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio

Tel. MArkett 2-2877

Tel. TOWnsend 9-3980

Tel. WAlnut 5-8878

Tel. TOWer 1-1461

Visais klausimais, ryšyje persiuntimo siuntinių Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atydzius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Pradžuginkite savo giminės ir draugus nusipisdami jiems Kalėdinį siuntinį. Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienu).

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai nuo Haven teatro)

PARK FLORIST
MATTHEW MAZEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VIrginia 9-3112

Lietuvių dovana Prezidentui. - Visų lietuvių pabėgėlių vardu Balfo pirmininkas kan. dr. J. Končius su delegacija andai įteikė Prezidentui Eisenhoweriui šį dall. Vyt. Kasiulio paveikslą, vaizduojantį komunizmo aukas. Iš kairės į dešinę: Irena Banaitytė, K. Skirpa, kan. dr. J. Končius, Prezidento sekretorius Robert Gray ir Dalia Minkūnaitė. Įteikimo ceremonijos įvyko Baltuosiuose Rūmuose, Washingtone.

Alda nuotrauka

Vieša padėka

Tautiniam Kongresui Ruošti Komitetas, baigdamas savo veikimą, širdingai dėkoja Tautinio Kongreso, įvykusio 1958 m. gegužės 30 - 31 ir birželio 1 dienomis New Yorke, talkininkams nulėmusiems Kongreso pasisekimą:

Vyt. Abraičiui, Kongresui ruošti techninio komiteto pirmininkui, ir to komiteto nariams;

J. Ginkui, Kongreso banketui globoti komiteto pirmininkui, ir to komiteto nariams;

Tautinio Kongreso prezidentui ir sekretoriato nariams, invokatoriui, referentams ir pranešėjams ir visų komisijų pirmininkams ir jų nariams;

Organizacijoms ir paskiriems asmenims, parėmusiems Tautinį Kongresą pinigineis aukomis;

Tautinį Kongresą propagavusių laikraščių redaktoriams, bendradarbiams ir radijo valandėlių vedėjams;

Tautinio Kongreso ir banketo svečiams ir visiems, atskirai nesuminėtiems, Tautinio Kongreso ruošimo ir jo programos dalyviams, savo darbu parėmusiems Kongreso organizavimą ir savo idėjomis praturtinusiems jo turinį.

TAUTINIAM KONGRESUI
RUOŠTI KOMITETAS
Chicago, Ill.

Ir Tu, Mielas pavergtos tautos Sūnau ir Dukra, prenumeruodamas L. E., esi tu sutelktinųjų įėgų dalininkas ir Tau kaip ir visiems bendradarbiams ir talkininkams, priklausys būsimųjų mūsų tautos kartų padėka ir tinkamas įvertinimas.

Laukiame atsiliepiant.

LIEUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
265 C Street, S. Boston 27,
Mass.

VALLY'S Restaurant

Savininkai

JUOZAS VALKAUSKAS

ir

JONAS SRUGIS

Vietą, kurią lanko visi -

senieji, čia gimusieji ir

naujieji lietuviai.

865 BANK STREET

WATERBURY, CONN.

Tel. Plaza 4-9838

Kur padėjai dolerį, skirtą Balfui?

Kada pažvelgiama į aukotojų pavardes, kurios su aukomis suplaukė į BALFą, tai tarp jų pasigendama dar daugelio lietuvių pavardžių ir todėl drąsiai galima klausti: broli, o kur tavo auka?

Būtų maloniau, jei galėtumėm pasakyti, kad štai jau suėjo veik visi, iš kurių tikėjome paramos. Bet, deja, gautos aukos dar toli gražu neleidžia to tvirtinti. Tuo tarpu šelpiamųjų eilės didėja ir didėja. Prieš metus kitus BALFas rūpinosi šelpimu tik tų, kurie buvo likę, kaip bolševizmo ir karo aukos Vakarų Europoje, daugiausiai Vokietijoje, mažiau Prancūzijoje, Italijoje ir kituos kraštuos. Šiandien jau turime, nors dar gana ribotus, galimus padėti broliui lietuviui tėvynėje, katargininkui ir tremtiniui Sibire, ar vargstančiam kitur tarp svetimųjų.

Padidėjus šelpiamųjų skaičiui, BALFui yra reikalinga daug didesnės sumos, kad ga-

lėtumėm bent šiek tiek padėti ligoniams vaistais, šalantiems drabužių ir alkstantiems maistu. Kad ir nedidelė, bet laiku atėjusi pagalba, gali ne vieną tautietį išgelbėti nuo mirties, sumažinti jo skurdo ir vargų našą.

Man, kaip BALFo centrinės valdybos vicepirmininkui ir direktoriui, dalyvaujančiam šalpos organizacijos darbuose, gerai yra suprantama, kad tik mes patys galime padėti savo tautiečiams. Bet, gaila, ne visi tą suprantam arba nenorim suprasti. Štai šalpos klausimais esu turėjęs pasikalbėjimų su kitų tautų veikėjais. Turiu prisipažinti, kad nesmagiai jaučiausi patyręs, kad kitos tautybės šalpos darbe mus pralenkia, bent tąja prasme, jog kitataučių didesnis nuosimtis kasmet atiduoda savo auką vargstančiųjų gelbėjimui. Nejaugi mūsų tautinė savigarba yra mažesnė ar žmoniškieji jausmai gelbėti artimą yra apsnūdę, kad mažiau verti-

name pareigą padėti savo broliams ir seserims?

Pakartosi seną pasakymą: laikas susiprasti. Tikrai žinau, kad širdyje ne vienas yra pažadėjęs duoti auką, tik kažin kodėl iki šiol tos aukos dar nėra ir todėl taip ir lenda klausimas, kur padėjai pinigą pažadėtą Balfui?

Nieko nenoriu užgauti, bet priminti galiu: Nors ir ne po daug, bet duokim kiekvienas ir nelaukim naujų raginimų, nes vargas ir mirtis taip pat nelaukia, todėl nevėluokim padėti tiems, kuriuos turime gelbėti.

Iš tėvynės aš išvykau jaunoje dienoje. Bet negaliu pamiršti tėvybo rudens vaizdų, kada žmonės, surinkę laukų derlių, veždavo aukas į miestelį ir jas dalindavo vargšams, sėdintiems prie bažnyčios durų ilgose eilėse šventoriuje. Šiandien laikai jau kiti ir žmonės turtingesni. Bet man rodos, kad dabar vargo spaudžiamieji jau netilptų nei šventoriuje, nei vieškeluose. Todėl palaikykim mūsų tėvų gražų paprotį ir kiekvienas atiduokim auką vargstantiems broliams lietuviams.

Juozas P. Ginkus

Lietuvių Enciklopedijos talka

Lietuvių Enciklopedijos Administracija skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos talką iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsiprenumeravusiems bus duodamos premijos.

Užsiprenumeravusieji nuo š. m. spalio 15 d. iki gruodžio 15 d. iš leidyklos nemokamai gauna: 1) Vinco Krėvės Raštus - pilną komplektą (komplektą sudaro 6 tomai, kurių trys tomai jau išleisti, o ketvirtasis spausdinamas); 2) Lietuvos Žemėlapi ir 3) Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Prenumeratoriai, kurie užsisakys nuo š. m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d., gaus pilną Vinco Krėvės Raštų komplektą.

O tie, kurie užsiprenumeruos nuo 1959 m. vasario 15 d. iki tų pat metų balandžio 15 d., gaus Lietuvos Žemėlapi ir Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Jau išėjusius L. E. tomus naujieji prenumeratoriai gaus

išimokėtinai pageldaujamos sąlygomis. Už vėliau išleisimus toms mokama normalia tvarka.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, o vaisius visų lietuvių sutelktinių pastangų, vaisius, deja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių. Tad ir nuopelnai atitinkamai priklausomi visiems tiems, kurie bet kuriuo būdu prie šio didelio darbo prisideda. Darbas kilnus, nes lietuvių tautos ir valstybės kančios ir vergijos metai, jis skiriamas jos garbei ir pasididžiavimui. Darbas prasmingas, nes skirtas ne tik mokyti ir praturtinti kiekvieno mūsų žinyną, bet yra būdas ir priemonė išlaikyti lietuvių kalbą ir lietuviybę.

Argi nėra didelis pasididžiavimas prieš laisvas tautas, kad pavergtos tautos vaikai, plačiai pasiskleidę privertinėje emigracijoje, sutelktinėmis jėgomis sugeba tokį milžinišką darbą padaryti?

AR NEPAMIRŠAI BALFO VAJAUS?

Užpildyk ir siųsk šį lapuką:

Siunčiu savo auką \$ ..... lietuvių kankinių šalpos reikalams.

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

.....

Aukas siųskite šiuo adresu: UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

AKADEMINĖS MINTYS

REDAKCIJĖ KOLEGIJA: R. Arūnaitė, D. Alytaitė, J. Bačanskas, J. Birutis, S. Sirkas, V. Virbickas. MEDŽIAGA SIŪSTI: Rasa Arūnaitė, 109 Ridgewood Avenue, Brooklyn 8, N. Y. Telefonas: AP 7-3263.

STUDENTAI IR TĖVAI

Kaip būtų įdomu pramatyti ateitį ir sužinoti Lietuvos studentijos likimą. Jei Lietuva dar bus prieš spaudą, ar tremties gyvenimas nepakirs jų tautinius jausmus? Ar egzistuos Lietuvos studentų organizacijos, kurių veikla dabar taip klėsti? Gal po kelių metų Lietuvos nepriklausomybės idėja joms pasidarys visai neaktuali ir jie, išjungę iš svetimtaučių eiles, pamirš esą lietuviais? Į šiuos klausimus dabar, žinoma, neįmanoma atsakyti. Vienok nekyla abejonės, kad didelė dalimi jų meli Lietuvos reikalams priklausys nuo to, kdek juos sužavės Lietuvos stud. organizacijų judėjimas. Todėl visos stud. or-jos turėtų savo veiklą ir idėjomis suindominti priauganti akademinį jaunimą ir jį įjungti į savo eiles.

Nors dabartinė tarporganizacinė studentų konkurencija yra teigiamas reiškinys, tačiau jis turi ir savo minusus. Dažnai ši konkurencija išsivysto į neapykantą ir beprasimintus politinių partijų pavyzdžių vedamus ginčus, kurie ardo studentų vieningumą ir sugyvenimą. Su apgailėstaviu tenka nusiskusti, kad šios nesveikos konkurencijos sėklas dažnai sėja dabartinių studentų tėvai. Be abejo šiūmi negalima apkaltinti visų studentų tėvų. Kai kurie iš jų dar ir dabar negali užmiršti Lietuvos universiteto dieny, kur prabėgo jų jaunystė, kur tiek daug džiaugsmo turėta, esant studentiškos organizacijos ir korporacijose. Šių dienų studentija puikiai supranta šias senųjų filisterių emocijas ir su skaudancia širdimi juos užjaučia, kad tos dienos jau praėjo ir jos niekad nesugrįš. Bet kas gi darosi? Vyresnioji karta, tarsi norėdama šiuos praetiles pergyvenimus atnaufinti savo atžalose, verčia juos priklausyti toms organizacijoms, kurioms jie kadaise priklausė, būdami laisvoje tėvynėje. Tėvai, atrodo, yra įtikinę, kad ir vaikams turi būti smagu ir malonu toms organizacijoms priklausyti, nes jie (tėvai) turėjo daug malonumo būdami tų organizacijų nariais jaunystėje.

Toks dirbtinas studentų įtraukimas į organizacijas nėra sveikas dalykas. Jei jauna studentė ar studentas ne savu noru tampa įstumtas į organizaciją, tai jis anksčiau ar vėliau "nubyrės" arba vilksis paskutiniuojū skyriaus narių tarpe. Jis nebus giliai pergalvojęs tos organizacijos ideologinius pagrindus ar politines implikacijas, todėl ir savo asmenybės ugdymui neturės tvirto pagrindo. Tokiu būdu per prievartą įtrauktas jaunuolis į organizaciją gali turėti daugiau žalos negu naudos.

Ziūrint iš studentiškos organizacijų tęstinumo tasto, šis nesavanoriškas narių verbavimas taip pat yra kenksmingas. Kai jaunuolis ateina į organizaciją ne kieno nors įstumtas, bet pačios organizacijos esmės patrauktas, toks kolega bus darbingas, patikimas, uolus organizacijos narys ir taurus lietuvis. Jis su noru dirbs šios organizacijos reimuose, stengsis ją tobulinti, jaus pareigą ir norą derinti organizacijos veiklą su socialine aplinka. Tokia iš dabartinių studentų sudaryta organizacinė veikla bus visą laiką gyva, jauna, aktuali ir pa-

traukli priaugantioms kartoms. Tokio organizacijos ir lietuviškumo problema bus lengviau išsprendžiama, nes ji bus ne kieno nors iš viršaus užkrauta, bet pačių studentų sąmoningai ir savanoriškai prisimta.

Šių laikų studentija nori ir gali pati savo reikalus tvarkyti. Vyresniesiems yra pasilikę politinės partijos ir įvairios profesinės ar konfesinės organizacijos, kur jie gali savo aistras išlieti. Gi studentiškos organizacijos telieka studentų kontrolėje. Taip tvarkydami, visi turėsime daugiau naudoti, o mūsų tėvynė Lietuva — daugiau garbės.

D. Alytaitė

AKTUALIAIS KLAUSIMAIS

Artėjant Liet. Stud. S-gos New Yorko skyriaus valdybos rinkimams, AM redakcija kreipėsi į kelis kolegas šiuo višiams skyriaus nariams rūpimu klausimu.

Ko tikiesi iš Liet. Stud. S-gos New Yorko skyriaus veiklos šiais metais?

V. Dabužinskaitė, Queens College: "Lietuvių Studentų Sąjunga turėtų turėti daugiau susirinkimų ir ruošti meninius vakarus (muzikos, literatūros) šalia šokių. Turi būti aktyvūs organizatoriai valdyboje. Daugiau reikia rašyti laikraščiuose apie Liet. Stud. S-gos veiklą."

Vytautas Vaitaitis: "Ar Liet. Stud. S-gos New Yorko skyrius dar egzistuoja? Jei taip, tai būtų daugiau kaip laikas turėti metinį susirinkimą. Išrinkti valdybą, kuri bent du susirinkimus į metus surengtų ir šį tą mėgintų dirbti."

Vytas Setikas, C. C. N. Y.: "Aš norėčiau matyti daugiau aktyvumo. Kad Liet. Stud. S-ga būtų organizacija ne tik žodžiu, bet ir darbu. Ne vien valdyba turėtų vesti darbą, bet kiekvienas narys savo dalį privalo atlikti."

Dalia Maurukaitė, Hunter College: "Tik Sąjunga gali išskelti susidomėjimą ir didesnę tarporganizacinį bendradarbiavimą pravedama paskaitas ir diskusijas. Tam, žinoma, reikia sušaukti susirinkimus."

Alfonas Ozikas, Polytechnic Institute: "Pirmiausia, per Studentų Sąjungą turėtų kilti daugiau iniciatyvos bendrai veiklai. Geriausia būtų susitarti bendro darbo nuotaka suvienytų skirtingų organizacijų jaunimą. Geras pavyzdys buvo šią vasarą surengta iškyla. Būtų gražu, jei dažniau atsirastų tokių užsimojimų. Susirinkimai turi būti dažnesni. Laikė metų būtų įdomu iš-

girsti keletą paruoštų diskusijų arba paskaitų visus domėnančiais klausimais."

PASTABOS

Pereitą mėnesį International House patalpose Liet. Stud. S-gos Philadelphia sk. buvo surengęs intium semestri. Vakaras praėjo labai blaivioje nuotaikoje. Momentais buvo taip blaivu, kad galėjai prasmegt iš nuobodumo. Nesakau, kad per studentiškus parengimus reikty nusigerti, bet intium semestri proga vienas kitas lašelis gavinancio gėrimo visai tinka programoje. Gi čia rengėjai apie šią dalį net nepagalvojo. Ištrokusiems teko eiti skersai gatvę ir ten kitataučiu palikti po dolerį. Taip pasirodus, prasidėjo "meninė programa", kurios pagrindą sudarė "Krambambulis", "Cigona", "Jurgelis, meistrėli, mokyk savo vaikus". Tarp dainų treptelėjom ir į grindis pritarant tango ir kitokioms melodijoms.

Besitartinant vidurnaktiui, svečiai buvo paprašyti palikti salę, nes, girdi, gali susidaryti visokų komplikacijų. Vertėčiau, sako, paklaizdiokit po miestą, susitikitė kokoj kavinėj ir praeidėkite iki uždarymo. . .

Bendrai paėmus, buvo išlaikytos visos "garbingos lietuviškos tradicijos" — pusantros valandos pavėluota, vakaras užbaigtas neužbaigta daina ir pan.

V. V.

Pasikeitimai redakcijoje

Akademinų Mintų atsakomingojo redaktoriaus pareigas perėmė Rasa Arūnaitė. Į redakcinį kolektyvą įjungė kol. Jurgis Birutis, kuriam redakcija link malonaus bendradarbiavimo ir daug akademinų mintų.

Gavo filosofijos daktaro laipsni

V. Maželio nuotrauka

Dr. Halina Montviliene

Spačio 31 d. Brooklyne gyvenančiai Halinai Montvilienei New York University suteikė filosofijos daktaro laipsnį (Ph. D.) matematikos srityje. Šis dr. H. Montviliene laimėjimas yra vertas plačios visuomenės dėmesio, nes daktaro laipsnį matematikos srityje iš Amerikos lietuvių tarpo iki šiol yra gavęs, be to, tik dr. C. Masaitis (University of Tenn.).

Dr. Montviliene (Ladukai - Ladavičiūtė) yra gimusi po

Santariečių veikla

Vasaros veikla buvo ypač pagyvėjusi. Prasidėjus rudens semestru, studentiškos veiklos kalendorius pasiviro daugiau į miesto pusę.

Paskutiniu laiku skyrius pasipildė naujais nariais, pradėjo leisti pajodiškai mėnesinį studentų Santaros biuletinį. Santaros Filisteriai taip pat pradėjo gausiau lankytis studentų parengimuose.

Artimos ateities veikla koncentruosis apie dr. V. Kudirkos minėjamą ir Naujų Metų balių.

V. Kudirkos minėjimas 100 metų jubiliejui atžymėti bus rengiamas viešai drauge su Sviesos Sambūriu. Minėjimas įvyks gruodžio 6 d. Baltų Laisvės Namuose arba McAlpin viešbuty.

Naujų Metų sutikimas bus tradiciškai rengiamas drauge su Sviesos Sambūriu, Grand Ballroom, Sheraton McAlpin viešbuty, New Yorke.

D.

Romas Kezys

Istorinė apysaka

P. Tarasenka

ATKAKLIAI GYNĖSI SKOMANTIEČIAI...

Visi buvo pasiruošę verčiau žūti, negu kryžiuočiams vergauti

— Nuo velnio apstėtų pagonių lietuvių apginti tavęs neprašau, broli Hermanai! — atsikirto Rudolfas. — Kovai prieš juos patikimesnis mano kalavijas negu paties malda ir šventas vanduo. Netgi ir tau pačiam galesiu padėti, kai pagonys tam šventam darbui priešinsis. Bet pagaliau kur toji praktikoji Skomantų pilis, kada ją pasieksime? Ei, žvalge, ar dar toli iki Skomantų? — pasiteiravo Rudolfas.

— Dar apie dvi mylios kelio, kilnūs riteriai! — apsidairęs pranešė žvalgas.

Kurį laiką ir riterių vadai, ir žvalgas tylėjo. Paskui jis kreipėsi į riterius.

— Dabar prašau laikytis tylos, kilnieji riteriai. Netrukus čia turi būti netikėlių lietuvių sargybos!

— Tylos! — sušuko atsigręžęs Rudolfas. — Kad jokio garso vorcėje neišgirsčiau!

Iki šiol kryžiuočių rinktinės vora kalbėjosi ir juckavo, bet dabar, išgirdę riterio, rinktinės vado, įsakymą, visi nutilo, nakties tylą tedrumstė arklių kanopų kaukšėjimas ir toli, voros gale, duslus gurguolės ratų tratesys.

— Vora, stok! Tylos! — vėl sušuko Rudolfas. — Apsukti arklių-kanopas ir ratus šiaudais, skarmalais, veltiniais. Kad nė mažiausio bildesio nesigirdėtų. Jei kas sučiaudės ar sužvengs kieno žirgas, lazdų tam nepagailėsiu!

Raiteliai ir gurguolininkai ėmė vykdyti rinktinės vado įsakymą. Patys riteriai, nususėdami nuo arklių, laukė, kol tarnai apsuks veltiniais jų arklių kanopas.

Stropiai rengėsi kryžiuočiai staigiam ir netikėtam Skomantų pilies puolimui. Ne kartą patyręs, kad, atvirai puldamas, jos nepaims, Ragainės pilies komitūras, ordino maršalo¹ įsakymas, dar kartą surengė puolimą, dabar jau slapta.

— Tikras esu, kad pagaliau, po perkūnais, su šiuo velnių lizdu kartą baigsime! Įkyrėjo prakeiktoji Skomantų pilies ordinui. Jei ne ji, tai tikrai jau pusę Žemaitijos valdytume! Kiek naujų vergų ir turtų turėtume! — pusbalsiu kalbėjo Rudolfas.

— Turėsime jų ir dabar, tik vardan viešpaties dievo ir ordino globėjos šventosios mergelės Marijos, venk tu tą naktį netariamą tamsos valdovo vardą minėti. Vardan Dievo Tėvo ir Sūnaus, ir... — žegnodamasis meldėsi dievobaimingasis Hermanas.

— Jau viskas paruošta, kilnieji riteriai! — pranešė prijokas karys.

— Pirmyn! — įsakė Rudolfas.

Po šio pasirengimo, kai viskas, kas bildėjo ir traukė, buvo apsuksa ir aprišta skarmalais, veltiniu, šiaudais, kryžiuočių vora nakties tamsoje sušalusia žeme traukė taip tyliai, kad ir šalia kelio stovėdamas būtum girdėjęs tik tylų, tylų šlamesį, lyg vėjo per laukus genamų sausų lapų šiušenimą.

Staiga visai netikėtai kažkur toli, voros gale, garsiai pragydo gaidys: kartą, antrą, trečią...

— Velniai griebtų tą prakeiktąjį gaidį! — netikėtai susikeikė dievobaimingasis Hermanas. — Kuriems galams tą velnio išperą gurguolėje vežiojiesi, broli Rudolfai?

— Gaidys man reikalingas tam, kad sužinočiau, kada pagaliau baigsis ta be galo ilga rudens naktis. Štai dabar, gaidžiui sugiedojus, žinau, kad jau vidurnaktis. Bet mane ne gaidys, o pats nustebina. Juk ir pats velnio vardą naktį moki minėti.

— Jokie velniai man dabar nebaisūs. Kai gaidys naktį pirmą kartą sugieda, tai visi jie nuo krikščionių atstoja ir neria į patį pragaro dugną, — ramiai atsakė Hermanas.

— Taigi, ne pro šalį kartais būna ir gaidys. Tik šį kartą, atrodo, jis velnius ne į pragarą suvarė, o atvirksčiai, juos iššaukė! — kažką atidžiai stebėdamas, kalbėjo Rudolfas.

— Ką tu sakai!?

— O štai žiūrėk! — parodė Rudolfas į kairę.

Ten tamsoje vyko kažkas nepaprasto. Akimirksniu sušvito žvaigždutė, paskui atsirado antra, trečia.

¹ Maršalas — kryžiuočių ordino karo reikalų tvarkytojas.

Visas žvaigždžių spiečius pasipylė, ir staiga ant aukšto kalno pakilo į viršų degančio laužo žiepsna. Netrukus tolimoj dar keli laužai užsidegė.

— Dabar tai jau nėra ko slėptis! — garsiai sušuko brolis Rudolfas. — Susėkė velniai mūsų puolimą. Ko skubiausiai pirmyn!

— Raiti, ir pėsti pagreitino žingsnį, norėdami greičiau pasiekti Skomantų pilį, kad jos gynėjai nespėtų pasiruošti.

Po kurio laiko rytuose lyg pradėjo švisti dangus. — Ačiū Dievui, jau ir diena arti. Ar tik nebrėkta? — pastebėjo Hermanas.

— Iki aušros dar toli, broli Hermanai. Tai pagonys, mus pajutę, papilį degina, mums kelią rodo! — atsakė Rudolfas.

Tikrai, kai po kiek laiko vora aplenkė upės vingio kalvą ir išėjo į plačią lygumą, visi pamatė, kad tolimoje, kitame tos lygumos krašte, ant aukštos kalvos smarkiai liepsnoja trobesiai. Šalia jų aiškiai buvo matyti aukšti Skomantų pilies kuorai, rąstų sienos ir pilies trobesių stogai. Visa pilis ir platus Veiviržės slėnis buvo gerai apšviesti, ir jau iš tolo buvo matyti, kaip ant sienų juda žmonės.

— Šventoji Mergelė Marija, padėk mums! Pirmyn! — sušuko Rudolfas, kai riteriai prijokė kalną. — Pirmyn, narsuoliai! Žuvusiems — amžina garbė ir dangaus karalystė, o gyviesiems — pagonių turtai!

— Marija! Marija!.. — šaukė, drąsindamiesi šlaitu lipantys pėstieji kryžiuočių kariai.

Raiteliai nusėdo nuo arklių ir, griebę kopėčias, kartis bei skydus, taip pat ėmė kopti stačiais kalno šlaitais į viršų.

— Saugokis! — garsiai suriko kažkas iš puolėjų, pamatęs, kad per pilies sieną perlėkė didelis rąstas ir kaskart greitėdamas triukšmingai ritasi šlaitu. Po pirmojo ir daugiau rąstų ėmė lėkti per sieną. Drauge su jais šlaitu ritosi ir dideli akmenys. Daugelį puolėjų jie užgavo, kitus vietoje užmušė, kitus sužeidė, bet kryžiuočiai vis tebekopė stačiais šlaitais. Nesulaikė jų ir mažesnių akmenų, strėlių, bei svaidomųjų iečių kruša. Kas Dievą, kas Mariją, kas velnią šaukdami, o kas biauriausiai keikdamiesi, kopė kryžiuočių kariai kalno šlaitu.

— Pirmyn! — šaukė rinktinės vadas Rudolfas. — Bailių nesigailėsiu!

Pasiekę pilies sienas, kryžiuočiai kėlė kopėčias, rėmė jas ir, vienas kitą prilaikydami, skydais prisidengdami, kopė jomis ant pilies sienų. Rudolfo pažadų suvilioti, kariai drąsiai puolė Skomantų pilį. Greitai keletas jų sienos viršų pasiekė ir pradėjo grumtis su gynėjais. Atrodė, kad niekas nesulaikys įnirtingo puolimo.

Atkakliai gynėsi skomantiečiai, patyrusio kario ir drąsaus seno pilies šimtininko Budrio tvarkomi ir drąsinami. Tačiau nereikėjo jų nė drąsinti. Visi buvo pasirūžę verčiau kovoje žūti, negu mardėti kryžiuočių vergijoje. Be paliovos svaidė į puolančiuosius rąstus, akmenis, strėles, ietis. Kopėčiomis lipančius verdančiu vandeniu ir derva apipildavo, ietimis smaigstė, kirviais ir kalavijais kapojo, sunkiais vėzdais galvas triuškinė.

Kuo įnirtingiau puolė kryžiuočiai, tuo arčiau gynėsi lietuviai. Gynėsi vyrai, gynėsi moterys, gynėsi ir paaugliai. Drauge su moterimis gynėsi ir Giniotienė, pavedusi savo mažametį Alpa senos auklės Gailės priežiūrai.

Nepavyko kryžiuočiams iš pirmo karto pilį paimti. Teko pulti antrą kartą. Nepavyko ir dabar.

Jau ir ilga rudens naktis baigėsi, prašvito. Baigė degti papilio trobesiai. Pavargo kryžiuočiai ir aukų nemažai turėjo. Reikėjo tvarstyti sužeistuosius, ir riteris Rudolfas įsakė savo kariams pasitraukti nuo pilies sienų.

— Gal pasiūlykime pagonims geruoku pasiduoti? — tarė Hermanas.

— Pasiūlyk, — su panieka šypstelėjo Rudolfas. — Dar nemačiau, kad laukiniai žvėrys patys eitų ir prašytųsi uždaromi į narvą.

(B. d.)

AMERIKOS LIETUVIAI
ir angliškųjų skolinių
ZODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet labiausiai tai Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų ir kolegijų buvusieji lietuviai studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos mokyklos, lankytos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos, aprašomi ir veikusieji tose mokyklose lietuvių kalbos kursai; aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakyta apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privates ir parapines mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškųjų skolinių žodynas, kuriame daug duodama gyvosios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą. Knyga didelio formato, 366 psl., kietais viršeliais, gerame popieriuje, kaina tik \$5. Rašykite: dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Precious Amber Nugget With Golden Rope Chain. KAINA \$6.00

GINTARAS
GRAŽIAUSIA DOVANA.

Brangi atmintis kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą metų.

80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS,
L. I., N. Y.
Tel. HA 9-5855

Lengva pasiekti: auto iki 31st Ave. Northern Blvd. IND sub. iki Roosevelt Ave. Scoties. IRT sub. iki 74th St. Port Bus iki 31st Avenue.

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESTNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

JOHN BALTAUONIS
Frankford Avenue

CAFE
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių vadovaujama

Schuyler Savings & Loan Association

OF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.

24 Davis Avenue   Kearny, N. J.
Telefonas WY 1-7260

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius,
nuo 10 v. r. iki 3 v. p. Penktadienių vakarais nuo 6
iki 8:30 v. v.

KAPITALAS \$1,700,000   MOKAMA 3%
Aprausta iki 10,000 dol.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street   700 Caroline Ave.
Brooklyn 1, N. Y.   N. Valley Stream, N. Y.
MAin 4-6400   VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus,
įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir
valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirki-
mui piniginių perlaidų (MONEY ORDERS),

kreiptis

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE   WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477

Kasdien -- 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Šeštadieniais -- 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI
MEDŽIAGAS SIUNTINIAMS (LIETUVŲ,
GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite (sitikinti, koks
didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų
artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos
žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.
148-09 Jamaica Avenue   Jamaica 35, N.Y.
(išilpti Sutphin Blvd. Stotyje)   Tel. AXtel 7-6082

SALE   50% OFF   SALE

ANNUAL FLOOR SAMPLE AND GENERAL WAREHOUSE CLEARANCE

Modern Bedroom Suites	\$90.00
Modern 3-pc. Living Room	129.00
Convertible Studio Couches	49.00
Hollywood Beds — Ensemble	39.00
Hiriser Folding Cots	19.00
Cotton Mattresses — all sizes	9.95
Famous Make Hotel Type Innerspring Mattress	14.95
Orthopedic Hair Innerspring Mattress and matching box spring 2 piece set	49.00
Steel Bed Frame Casters	6.95
Dinettes	39.00

CONVENIENT TIME PAYMENTS
FOR REAL SERVICE
AND SATISFACTION
See Us First

CYPRESS BEDDING AND MATTRESS CO.
3 Floors of Fine Bedding and Furniture
3427 Fulton Street   Brooklyn, N. Y.
(near Lincoln Avenue)

APplegate 7-8802

NAUJASIS POPIEŽIUS YRA KITOKS, NEGU BUVO KITI...

Jei Pijus XII buvo vienas iš autokritiškiausių popiežių, kokių Bažnyčia neturėjo keletą šimtmečių, tai jo įpėdinis Jonas XXIII, atrodo, bus labiau moderuotas ir jo išrinkimas reiškia, kad Vatikanas siekia reformų.

Pijus XII buvo suėmęs į savo rankas visą valdžią, jis net drausdavo bet kam maišytis ant kelio, kai jis išeidavo pasivaikščioti. Naujasis popiežius iš karto pasirodė kitoks ir pradėjo laužyti tradicijas.

Aną dieną jis išėjo vienas be palydovų pasivaikščioti Vatikano gatvelėmis. Žmonės,

pažinę popiežių išsigando, nežinodami kas daryti. Vieni klaupėsi, jam einant pro šalį, kiti bėgo nuo jo, prisiminę Pi-

DEŠINĖJE: Gyvendamas Prancūzijoje, dabartinis popiežius Jonas XXIII buvo laikomas vyno žinovu ir kai būdavo keliamas tostas, mokėdavo įvertinti šampaną.

KAIRĖJE: Naujasis popiežius Jonas XXIII, būdamas kardinolu, mėgdavo, kad jo sutanos būtų keramos garsiojo prancūzų madų kirpėjo Dioro ir, be to, nesivaržydamas rūkydavo viešose vietose.

jaus XII įsakymą. Jonas XXIII priešėjo prie darbininkų grupės, dirbusių gatvėje, užkalbino pasiteiraudamas apie jų šeimas ir gyvenimą.

Vėliau Jonas XXIII nuėjo į Vatikano radiją. Jo pasirodymas čia sukėlė tikrą paniką, visi puolė ant kelių. Popiežius familiariskai pasikalbėjo su radijo pranešėjais, technikais, žurnalais, sekretoriais ir darbininkais.

Dėl šito popiežiaus pasivaikščiojimo labai nepatogiai pasijuto Mgr. Tardini, kuris, kalbama, būsiąs paskirtas į vakuojančią jau nuo seniai Vatikano valstybės sekretoriaus vietą. Jis paklausė popiežiaus, ar jis linkęs tęsti Pijaus XII tradicijas.

Naujasis popiežius atsakė, kad jis nieko nežinąs ir nenorįs žinoti apie tas tradicijas, jis norįs vaikščioti, kaip paprastas pilietis, kalbėtis su visais ir eiti kur jam patinka, į krautuve, biurą, ar kitur.

Jonas XXIII yra numatęs keliauti po pasaulį, bet neužsidauryti Vatikane, kaip Pijus XII. Ateinančiais metais kovo mėnesį ruošiasi vykti į Liordo simt-

mečio iškilnių uždarymą, pasakui žada apsilankyti Venecijoje.

Kalbėdamasis su "Osservatore Romano" redaktorais, popiežius pareiškė, kad laikrasty jį vadintų paprastai popiežiumi ir būtų pakeista ta archainė fraziologija, kurią iki šiol Vatikano laikraštis vartodavo. Pavyzdžiui, nebereikės rašyti: "išrinktasis, savo įkvėpime aukštoje kalboje. . .", bet paprastai: "popiežius pasakė. . ."

"Bažnyčia, sako popiežius, turi prisitarti prie žmonių jų paprastoje ir suprantamoje kalboje, bet ne žodžiais, kurie dažniausiai tėra suprantami tik nedidelei žmonių grupei."

Prieš vainikavimo iškilmes pirmadienį popiežius užėjo į Vatikano stalių dirbtuvę, kur

(Nukelta į 11 psl.)

LIETUVOS ATSTOVŲ
RADIO VAJANDA JAU 10 TUS ME
TUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ
LIETUVĮ DIDŽIOJO NEW-YORKO
N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KL
RIS IEŠKO ATSIGAIVINIMO LI
TUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE.

ŠEŠTADIENIS
NUO 4:00 IKI 5:00
VAL. P. R.

STOTIS **WEVD**
(1350 KIL. IR 97.9 MEG. FM)

DIREKTORIUS - JOKŪBAS J.

STUKAS

1261 WHITE ST. HILLSIDE N.J.
WA 6-3325

Nuotrauka iš PLB Seimo, kurio metu Carnegie Hall, New Yorke, lietuviai muzikai susipažino su pagarsėjusio "Symphony of the Air" valdybos nariu, pirmuoju violistu Arthur Granick. Iš kairės: Komp. J. Gaidelis, V. Tysliaviene, komp. Vl. Jakubėnas ir A. Granick. Lapkričio 16 d. Symphony Hall, Boston, Mass., vietos lietuvių ruošiamame simfoniniame koncerte, kurį diriguos Jeronimas Kačinskas, bus išpildytas ir komp. J. Gaidelio veikalas. Tai bus reta proga lietuviams išgirsti šio talentingo kompozitoriaus kūrinių orkestrui.

Apie simfoninę muziką...

(Atkelta iš 2 psl.)

simfonijos, poemos, rapsodijos, ir kt.

LIETUVIŲ SIMFONINĖ MUZIKA

Pirmieji žymesnieji lietuvių simfoninės muzikos kūrėjai buvo: J. Naujalis, S. Šimkus, J. Zilevičius. Vėliau atėjo gana naujoviški: J. Gruodis, Vl. Jakubėnas, Vyt. Bacevičius. Po to eilę jaunesniųjų: J. Nabažas, A. Račiūnas, Jer. Kačinskas, J. Gaidelis, A. Budriūnas. Yra vienas kitas ir šiame krašte bei Europoj dar besimokslinančių jaunų kompozitorių. Kaip tenka nugirsti ir Lietuvoje yra jaunų ir ne taip jaunų, bet stipriai besireiškiančių simf. muzikos kūrėjų, kaip Dvarionas, St. Vainiūnas, J. Juzeliūnas ir kt.

KAIP SUPRASTI SIMF. MUZIKA

Šis klausimas gana keblus ir, galima sakyti, amžinas, bet galima mėginti aiškintis. Paprasčiausias daugelio žmonių atsakymas — aš tokios muzikos nesuprantu. Negerai, kad nesupranta, bet blogiausia, kad ir nenori suprasti. Yra kraštų, kaip Vokietija, kur netruksta simf. muzikos klausytojų, nors aišku, kad tie klausytojai nėra baigę konservatorių. Taigi pirmas žingsnis į muzikos supratimą turėtų būti jos pamėgimas. O pamėgti galima ją klausant, nors iš pradžių ir su tam tikra prievara. Muzika galima gėrėtis jos teoretiškai ir nepažįstant, taip kaip gamtos vaizdais gėrimės nevisi būdami gamtinin-

kais. Šiais laikais yra problema ir su abstraktinės tapybos supratimu. Ogi muzika yra savo esmėje abstraktinė. Taigi klausant muziką nereikia laukti iš jos ko tai apčiuopiamo, realaus. Muzika yra akustinių vaizdų pasaulis ir tik reikia norėti tuo pasauliu gerėtis. Tada žmogaus sielą užviešpataus kilnus malonumas, nors kartais sukeliantis tam tikrų problemų. Nepilnai tie žmonės vertina muziką, kurie nori, kad muzika teiktų jiems poilsį. Aukšto lygio menas visuomet primena ar sprendžia tam tikras problemas, žinoma, kiekvienas savo priemonėmis. Žmogus besirūpinamas materialiais dalykais, pradeda pamiršti savo vidaus pasaulį, savo sielą. O juk žmogus ir yra žmogus, kad jis turi sielą. Muzika yra vienas iš tų svarbiųjų veiksnių, kuri gaivina sielą, plečia vidinio, pasaulio horizontus. Nesvarbu, kaip žmogus bus materialiai turtingas, bet, jei jo vidinis pasaulis bus skurdus, šis žmogus nebus pilnai kultūringas. Daugelis iš mūsų netaip jau retai girdime savo dainininkus ar chorų, tai daugelis sako, kad jam to ir užtenka. Bet kodėl gi neturėti tiek ambicijos, kad panorėjus, jei nesuprasti, tai bent pamėgti

A. ANDRIUŠKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

simfoninę muziką. O ji juk yra aukščiausia apraiška muzikos srityje. Šiame krašte išgirsti šią muziką yra daug progų. Viena iš labai retų progų išgirsti lietuvišką simf. muziką bus š. m. lapkričio mėn. 16 d. 3 val. p. p. Boston Symphony Hall įvykstantis simf. muzikos koncertas.

Clevelande

Clevelando lietuvių dramos teatro mėgėjų sambūris Vaidyla veikęs santarvėje su Lietuvių Bendruomenės pirmąja apylinke, šiuo metu mini savo veiklos pirmą penkmetį. Vaidylos sambūris per tuos savo veiklos metus žiūrovams yra patiekęs kelis gerai paruoštų draminių vaidinimų, su tų veikalų vaidinimais lankęs New Yorko, Čikagos, Detroito, Rochesterio, Toronto ir Hamiltono lietuvius.

Vaidyla savo darbo penkmečiui atžymėti šiuo metu ruošia naują, Clevelando bendruomenės premijuoto, Vytauto Landsbergio veikalo "Penki stulpai turgavietėje" vaidinimą kuris įvyks lapkričio 25 d. Lietuvių salėje. Vaidinimą ruošia pastovus Vaidylos sambūrio rezisierius Petras Mazelis su savo bendradarbiais, Ignu Gataučiu, Zenonu Dučmanu, Romualdu Apaniu, M. Morkūniene ir kitais sambūrio vaidydomis.

Ruosiamas "Penki stulpai turgavietėje" veikalas vaizduoja netolimos praeities okupuotos Lietuvos gyvenimo įvykius. Kiek iš šio veikalo turinio bei dramingą sąrangą pažįstančių žmonių patyrimė, "Keturi stulpai turgavietėje" bus ne eilinis vaidinimas.

Br.

AR NEPERMOKATE UŽ savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

**Dideliam apdraudos sutaupymui,
geresnei savo apsaugai ir
greitesniam patarnavimui,
reikalaujant nuostolių
atlyginimo.**

KREIPKITĖS:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 QUEENS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. Virginia 3-1477

Namų adresas:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

Visame New Yorke nerbsite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokių -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių --

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių uželgų Brooklyne.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-9333

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 9-9352

MARY PAIAUIS RESTAURANT, BAR & GRILL

Kviečia visus atsilankyti, linksmai laiką praleisti ir su draugais sueti.

Phone: EV 2-9141

337 ST. NICHOLAS AVE. BROOKLYN, N. Y.
(Ridgewood)

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

VYTAUTAS BELECKAS
SALĖS IR RESTORANO
SAVININKAS

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos
pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipianasi klubo reikalų vedėja K. Vaitaitė.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI**JUOZAS GARŠVA**

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas

354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
įvairiems reikalams.

ENCIKLOPEDIJOS TALKININKAI**Popiežius..**

(Atkelta iš 9 psl.)

Mūsų tautos mažuma, jėga atskirta nuo savo tautos kamieno, nepaprastai sunkiomis sąlygomis ėmė leisti LE. Ir per penkis metus mes pradėjimą darbą tęsėjome išleisdami 14 tomų, bet tęsėjome vien tik nuostirdžia prenumeratorių ir bendradarbių talka. Mūsų darbą suprato visi. 1958 Ohio valst. lietuvių gydytojų 1000 dol. skirtą kultūros reikalams premiją JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondo jūrykomisija paskyrė LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJAI, kuri yra tapusi kultūrinio lietuvių subrendimo ir besąlyginės kovos už lietuviškąją kultūrą išraišką.

Prieš savaitę laiko paskelbė LE paskutinę prenumeratos talką. Ir kaip džiugu ir malonu, kai patyrėme tiek daug pritarmos sulaukdami gausiai naujų talkininkų.

Mūsų pirmosios šios talkos kregždės: kun. P. Jakulevičius, III., Julius Norkus, III., Paul P. Jančauskas, Mass., S. Dja-sevičius, Mich., Juozas Gedmintas, Mass., A. Kairys, N. Y., J. Jaks-Tyris, N. Y., Jo-

seph Paskevičius, Pa., J. Brazys, Pa., A. Petkus, Canada, ir K. Jazdauskas, Canada.

Nuoširdi mūsų joms padėka, mūsų lietuviškas ačiū talkos kregždėms!

Mūsų darbas bendras, ir gausia talka norime drauge pasidalinti. Tačiau kartu apgalvėdami turime pasakyti, kad dėl technišky priežasčių mes naujų LE talkininkų pavardžių tuojau skelbti neįstengsime. Tenebūnie tas piktai palaikyta. Kuomet pasibaigs talka, LE leidykla atskiru leidiniu išleis visus talkos duomenis, kur bus paskelbti talkininkai ir jų pasisakymai. Tą leidinį gaus visi LE prenumeratoriai.

LE LEIDYKLA

IŠNUOMOJAMAS

didelis butas patogioje ir gražioje miesto dalyje, su šiluma ir visais kitais patogumais. Kreiptis nuo 10 iki 12 val. rytais šiuo adresu: 429 Highland Ave., Kearny, N. J. Tel. WY 8-5032.

rado keliolika darbininkų, suklupusių prieš jį. Popiežius jiems įsakė pasikelti ir kreipėsi į vieną:

— Jūs, atrodo, priklausote tai pačiai partijai, kaip ir aš. . .

Darbininkas jam atsakė:

— Šventenybė, aš nepriklausau jokiai partijai. . .

Tada popiežius paaiškino:

— Norite ar ne, bet jūs esate įrašyti į "pilnaskruosčių partiją. . ."

Po to popiežius liepė atnešti butelį balto vyno ir išgėrė su darbininkais.

Kai kurie Vatikano senieji dvasiškiečiai tokiu elgesiu pasipiktino, bet popiežius nekreipia dėmesio ir tokiu savo paprastu elgesiu jau spėjo užkariuoti visų simpatiją.

IŠNUOMOJAMAS

keturių kambarių butas su šiluma ir kitais įrengimais gražioje sekcijoje. Kreiptis: J. Vitkus, 227 Richmond St., Brooklyn 8, N. Y. Telefonas: AP 7-6728.

• Lapkričio 9 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, New Yorko sportininkai ruošia pirmą rudens šokių vakarą. Pradžia 7:30 v. v.

• Lapkričio 15 d. 7 v. vak. įvyksta L. S. T. Korp. Neo-Lithuania metinė šventė naujoje Maspeth Lietuvių Klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth. Bus iškilmingas posėdis, vaisės ir šokiai grojant R. Butrimo, orkestrui.

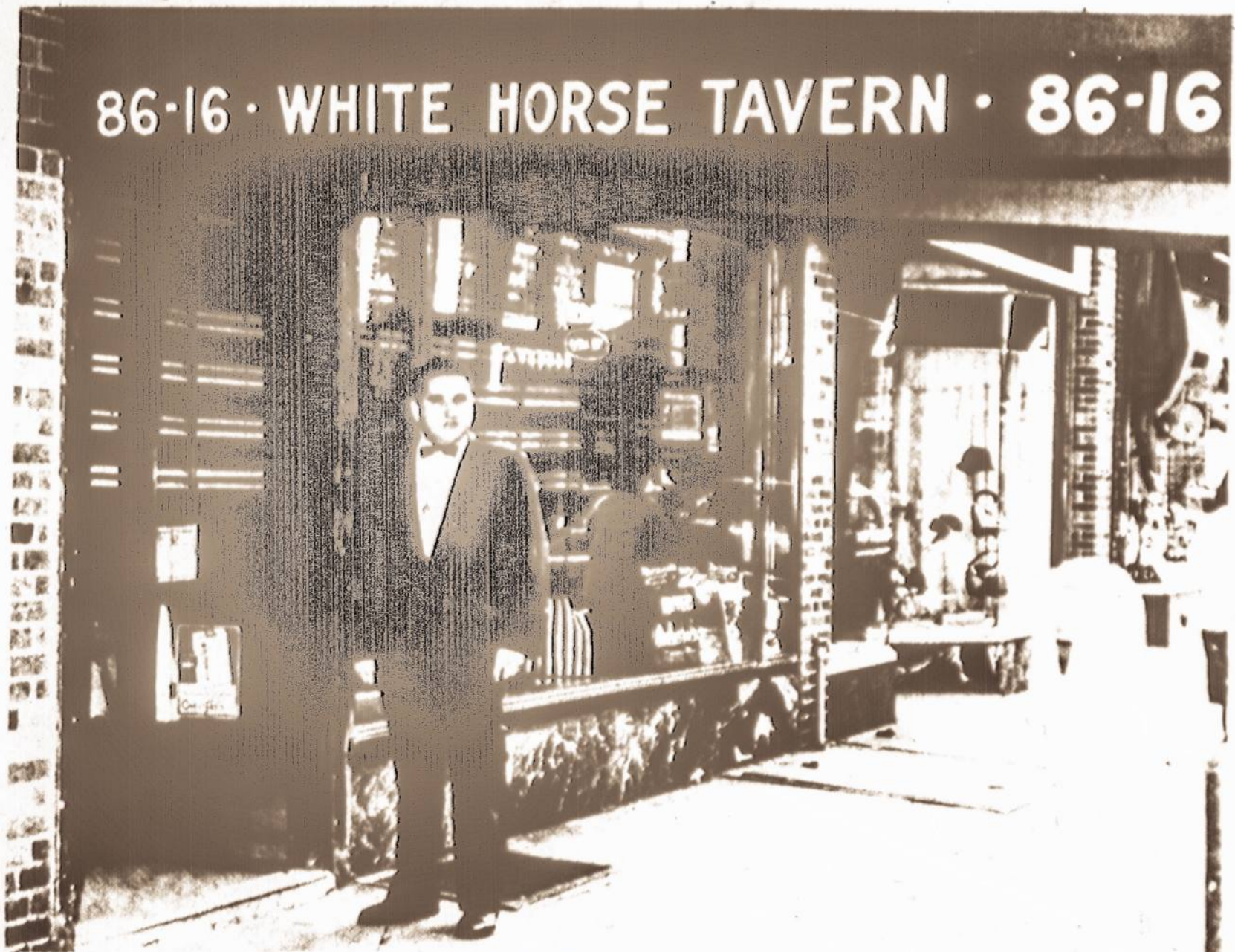
REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

WHITE HORSE TAVERN

Baras, Restoranas ir Salė

86-16 · WHITE HORSE TAVERN · 86-16

Įvairiausi gėrimai ir šviežias, pirmos rūšies maistas. Salė pramogoms ir susirinkimams NEMOKAMAI. Visi Woodhaveno ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

PRANAS BRUČAS

White Horse Tavern Savininkas

86-16 JAMAICA AVENUE

WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9519

VIENYBĖ

Dr. E. Jansonas su žmona Marija, vasarvietės Audronė Cape Cod, Mass. savininkai, iki šiol gyvenę New Yorke, persikėlė į Bostoną. Dr. Jansonas gavo atsakingą darbą vienoje didelėje Bostono įstaigoje.

A. Simutis, konsulas praėitą sekmadienį Philadelphiaje įvykusiame Lietuvių Respublikonų Klubo 50 metų sukakties minėjimo bankete pasakė kalbą. Bankete dalyvavo apie 800 asmenų.

J. Tysliava, Vienybės redaktorius, lapkričio 23 d. Hartforde kalbės Vinco Kudirkos 100 metų gimimo sukakties minėjime. Meninę programą išpildys Bostono lietuvių choras ir solistas S. Liepas.

V. Dobužinskaitė ir V. Vaitaitis išrinkti į Baltijos Akademinės Federacijos valdybą. Šią federaciją sudaro lietuvių, latvių ir estų studentai New Yorke.

Ant. Rašūba buvo atvykęs iš Chicagos tarnybos reikalais ir ta proga svečias aplankė savo gimines bei draugus New Yorke.

A. Galdikas, A. Rannit su žmona ir A. Pakalkienė rudens atostogas praleido Kraunaičių vasarvietėje, Andes, N. Y.

Leonardas Parzel spalio 25 susituokė su Marija Churinskas-Gregish. Vestuvinis pokylis įvyksta lapkričio 9 d. jauniosios namuose, Floral Park, N. Y.

J. Ginkus, žinomas vietos veikėjas, išvyko į ligoninę sveikatai patikrinti. Ginkus jau kuris laikas sirguliuoja ir yra dr. V. Paprocko priežiūroje.

J. Parojus, Liet. Tautininkų Klubo sekretorius praneša, kad klubas paskyręs Balfui 15 dol. Taut. Klubui vadovauja D. Klinga, J. Pranckus, S. Volškis ir kiti.

SKAITYTOJAI,
negavę atskiro paraginimo apie jų prenumeratos išsi-
baigimą prašomi žvilgtelti
į savo adresą, pažymėtą
viršų Vienybės antraštės.
Laiku prisiųsta prenumerata
yra taip svarbu, kaip ir lai-
ku gauta žinia.

Sportas

Lapkričio 2 d. LSK pirmenybių rungtynėse susitiko su Hota SC.

Pirmame kelinyje abi komandos, apsinkintos lietingu oru, kovojo maždaug lygiai. Dėka priešininko nesugebėjimų įmušti kamuolį į tuščius vartus, kelinys baigtas lygiomis 0:0. Antrame kelinyje Remezovs įvartis pastatė LSK į priekį, bet lietuvių silpnas vartininkas su gynikų pagalba susikombinavo įvartį ir tokiu būdu rungtynes laimėjo 4:1.

Priežaismyje LSK rezervinė komanda prakišo rungtynes prieš Hota SC rezervu 5:1.

Lapkričio 9 d. LSK seniorių vienuolikės žaidžia pirmenybių rungtynes prieš Blue Star SC. Rungtynės, kurios bus žaidžiamos 12:45 val. ir 2:30 val., įvyks priešininko aikštėje. Pirmos komandos žaidėjai į rungtynes išvyksta 12:30 val. nuo J. Ginkaus krautuvės, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y.

KREPŠINIS

Lapkričio 1 d. Lietuvių Atletų Klubo krepšinio komanda žaidė pirmas sezono rungtynes prieš St. Marks krepšinininkus. Nesusižaidę LAK krepšinininkai neįstengė įveikti savo priešininkų, kurie atrodė truputį daugiau pripratę prie krepšinio aikštės. St. Marks vedė rungtynes beveik visą laiką, išskyrus pora minučių trečiame ketvirtyje, kada lietuviai perėmė rungtynes trimis taškais. Ketvirtame ketvirtyje, lietuviams padarius keletą klaidų, St. Marks rungtynes laimėjo. Paskutinė pasekmė St. Marks 57, LAK 48.

Sekančios LAK krepšinio

VIRŠUJE: Ryšium su vykstančia Tarptautine Meno ir Pramonės paroda New Yorke, mero žmona Wagnerienė priėmė toje parodoje dalyvaujančių lietuvių moterų atstoves, Miss Lithuania titulą laimėjusią Aldoną Šileikytę ir jos palydovę Eglę Žilionytę.

rungtynės įvyks lapkričio 8 d. 7 val. Eastern District YMCA. LAK priešas American Midgets.

TARPTAUTINĖ MOTERŲ PARODA NEW YORKE

Tarptautinė Meno ir Pramonės paroda vyksta visą šią savaitę New Yorke, Park Ave. ir 34 g.

Lietuvės moterys taip pat joje turi įrengusios du savo paviljonus. Yra išstatyta labai gražių ir skirtingų, negu kasmet, lietuvių liaudies meno ir dailės darbų.

Vieną nepaprastai vertingą staltiesę parodos tarptautinis komitetas jau atžymėjo "Blue Ribbon" ženklų, kitaip sakant, priskyrė prie pirmos eilės toje parodoje esančių visų tautybių eksponatų.

Taip pat yra daug gintaro, porcelano su vytim papuoštų išdirbinių, nemaža ir įvairių iš medžio koplytėlių, austų takelių, juostų, lietuviškų atvirukų, Ritos saldainių ir k.

Viėnas visas paviljonas vaizduoja lietuviška vargo mokyklą.

Ateinantį sekmadienį, lap. 9 d. 2 - 3 val. p. p. įvyks lietuvių meninė programa, kurioj invokaciją skaitys kun. L. Jankus, žodį tars VLIKO pirm. dr. A. Trimakas.

Programą atliks Operetės choras, diriguojamas J. Cibo ir J. Matulaitienės tautinių šokių grupė. Programai vadovaus M. Jokubaitienė.

Mergaitės atstovauti Miss Lithuania titulu yra pakviesta Aldona Šileikytė ir kitas mūsų mažasis jaunimas.

Kviečiami visi atsilankyti ir gausiu dalyvavimu paremti šias lietuvių moterų pastangas garsinti Lietuvos vardą svetimųjų tarpe.

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

Lapkričio 9 d. 4 val. p. p. Baltic Freedom House, 131 E. 70th St., New Yorke, įvyksta visuotinas New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų narių susirinkimas.

Tuoj po susirinkimo - 4:45 val. Lietuvos Vice-konsulas A. Simutis padarys pranešimą apie pirmąjį New Yorko mokytoją Aleksandrą Karolį Kuršį, nuo kurio atvykimo sekančiais metais sueina 300 metų, o pereitą vasarą Aliaskoje medžiojęs dr. K. J. Valiūnas parodys ekrane spalvotą Aliaskos vaizdų ir papasakos apie medžioklės nuotykius bei Aliaskos ateities galimybes. Į pranešimus maloniai kviečiami ir ne nariai.

Lapkričio 14 d. 7:30 v. v. LAK salėje, 1332 Halsey St., Brooklyne, įvyksta inžinierių ir architektų susirinkimas. Inž. S. Birutis, Jr. skaitys paskaitą "Automatinės kontrolės principai".

Amerikos Balso atstovas Alfonsas Petrutis (dešinėje) kalbasi su Juozu Tysliava, naujuoju Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininku. Pasikalbėjimas, įvykęs Vienybės rezidencijoje, buvo užregistruotas Amerikos Balso juostoje ir paskiau perduotas radijo bangomis į Lietuvą.